

Szendi Gábor:

Igen Virginia, a Mikulás létezik

A karácsony a gyerekek ünnepe, legszebb karácsonyi emlékeink talán mindannyiunknak gyermekkorunkból származnak. Amikor a Karácsonyt még valami varázslat és csodahangulat lengte be, amikor az oly sokat áhított síró hajszababa, a kisvonat, az első macsó egyszer csak ott várt minket a csillag, szikrát szóró karácsonyfa alatt, s mi repeső örömmel, de egyben a csodától megilletődötten vettük kezünkbe őket.

Jó lenne mindig emlékezni ezekre a pillanatokra és tudni hinni benne, hogy a csodák olykor valóra válnak. Néha ki kell lépünk a valóság rideg világából, s elhinnünk, hogy a szeretet és a boldogság alanyi jogon jár nekünk. Számomra ez a karácsony üzenete.

Az én legszebb karácsonyom 1962-ben volt. Bátyámmal izgatottan vártuk a csengőszót, aztán feltártuk a nagyszoba kétszárnyú ajtaja és a fenyőfa káprázatos csillogásában odarohantunk az ajándékokhoz. Favillamos, igazi világító számlapos karóra, színes mesekönyvek, s ki tudja még mi minden volt ott. Csak kábultan ültünk a földön, vadul csomagoltunk, birtokba vettünk mindent és majd szétvetett minket az öröm. Nem köszöntünk mi semmit édesanyánknak, hiszen ez nekünk járt, és nem gondolkodtunk azon, hogy került a fa alá ez a sokminden. Ott volt, mert ott kellett lennie. Mert az angyal (a szerk. pontositása) odatette. Akkor volt négy éve, hogy édesapánkat a Mecsey per másodrendű vádlottjaként kivégezték, s akkor volt, hogy végre újra összekerült a család, ki vidékről, ki kórházból jöve. A nagy bőség rideg pénzügyi alapja pedig az a szerencse volt, hogy a család egyik békekölcsönkötvényét a téli sorsoláson kihúzták. De mi gyerekek nem tudtuk, hogy apánk halott, összedrótzott faládjában fekszik hófödte jeltelen sírban, hogy anyánk lelke mély gyászban van, hogy a konszolidáló Kádár-kormány véres bosszúja és kegyes gesztusa egyszerre van jelen a mi boldog karácsonyunkon. Mi egyszerűen csak a világ legszerencsésebb és legboldogabb gyermekeinek hittük magunkat. Karácsony volt. Karácsony volt nálunk, karácsony volt Kádáréknál is, karácsony volt a vérbíráknál is. Karácsony volt mindenütt, és ezt a naiv, rajongó, boldog Karácsonyt már nem lehet elvenni tőlünk.

Szent Miklós története

Szent Miklós legendája egy Miklós nevű szerzetestől ered, aki 280 körül született a mai Törökország területén elterülő kikötővárosban, Patarában. Fiatalon beutazta Palesztinát és Egyiptomot, majd visszatérve, Myra püspöke lett. Diokletianus császár ideje alatt bebörtönözték, majd Konstantinus császár uralma alatt szabadon bocsájtották. Határtalan jószívűsége és kegyessége révén híressé vált már saját korában is. Vagyonát szétosztogatta a szegények közt, s egy történet szerint három leányt megmentett attól, hogy elszegényedett apjuk eladja őket rabszolgának. Hozományt is adott nekik, s így megházasodhattak. A történet kiszínezve úgy szól, hogy első éjszaka betett házuk ablakába egy zacskó aranyat az első lánynak. Második éjjel betett egy második zacskó aranyat a második lánynak. Harmadik éjjel azonban zárva volt az ablak, hát felmászott a tetőre, és a kéményen át pottyantotta be az aranyakat - egyenesen a harmadik leány tűzhely fölé száradni akasztott harisnyájába.

Mára Mikulás lett a jóság, a megbocsátás, az igazságosság és a szeretet jelképe. Évente több millió gyerek ír neki levelet, e-mailt és hívja őt telefonon, hogy elmondja neki kívánságait, vágyait, nélkülözéseit és fájdalmát.

A... kérdés

Előbb-utóbb minden szülő feje belekerül a satuba, s elhangzik a kérdés, van-e Mikulás?

Es a válasz nem is olyan egyszerű. Nóra lányom már iskolás volt, amikor még levelet írt a Mikulásnak és még abban is hitt, hogy képes csokit tojni, mint a nyuszi. Feleségem mindenféle ravasz trükkel el is érte, hogy az előkészített csokit valahogy mindig odacsempéssze a csukott szemmel concen-

tráló kislányom popsija alá. Amikor Nóra azt firtatta, hogy lehet, hogy ő árcédulával tojja a csokit, akkor elmagyaráztuk neki, hogy természetesen a csoki a gyárban készül, és amikor ő "tojja", akkor tulajdonképpen egy varázslat történik, és úgy látszik, már felcímkézett csokoládét sikerült a gyárból idevarázsolnia. Ám mint felvilágosult pszichológus egyre sötétebb lelkiismerettel vettem részt ezekben az eseményekben, úgy éreztem, mesterségesen tartunk fent egy mágikus hiedelmet. Végül már Nóra mindig kiküldött, amikor varázsolni akart, mert kijelentette -mint egy spiritiszta-, hogy az én jelenlétemben úgyge fog neki menni. Azt hittem, valami már neki is kezd derengeni, mert egy alkalommal bezárkózott a lépcső alatti kamrába, mondhatni, kontrollált kísérleti körülményeket akart teremteni. Csak hogy a kamra tetején a lépcsőfokok közt az asztalosok előrelátása folytán szerencsére volt egy lyuk, és feleségem ott ejtette be a csokit. Nóra kijöve kétértelmű arckifejezéssel elmesélte, hogy éppen felégett, amikor látott egy kezet, amint az beejti neki a csokit. Úgy éreztem, most már ő játszik velünk, pontosan tudja az igazságot, csak hagyja, hogy itt erőlködjünk. Eppen közeledett Mikulás ünnepe, s pont aznap mesélte huncut arccal, hogy látott egy bácsit Mikulásnak beöltözve. Ebből is arra következtettem, hogy már tudja, a Mikulás csak mese, minden Mikulás csak beöltözött ember. Így hát vettem egy nagy levegőt, és azt mondtam neki, hogy mint ő is tudja, nincs Mikulás, nincs Nyúl, és ő sem tud varázsolni, de ezt ő tudja a legjobban. Hiszen látta a beöltözött bácsit, látta a mama kezét a csokival, nem beszélve az árcédulákról, stb. Ezt a felnőttek a kisgyerekeknek találják ki, de most már ő nagylány.

Nóra arcára döbbenet ült ki. Egy számára fontos, szava-hihető tekintély, a Papa egy szóval, egyik perccel a másikra, eltörölte a gyerekkorát, kis mesevilágát, illúzióit, a Csodát. Csak ekkor értettem meg, hogy ami a felnőtteknek amolyan félig tréfás, félig játékos mese, az neki valóság, és én most leromboltam benne valamit. Arcán és hangjában csalódottság és becsapottság volt. Hirtelen megbántam már az egészet, de nem volt visszaút. Haragosan sorolta, hogy akkor a Mikulás, a Nyúl, a varázslás az mind hogy lehetett, és mi töredelmesen be kellett valljuk, hogy ezek mind csak praktikák voltak. Hogy a csokit ki mi vesszük a boltban, hogy a kéz a mamáé volt, és hogy a Mikulások mindig a szülői munkaközösség egyik apukája. De már egyáltalán nem éreztem a racionalizmus diadalát, csak valami kínos zavartságot, és azóta sem tudom a jó választ. Nóra végülis megemésztette a dolgot, de valami jóvátehetően lezárult életében. Hagyni kell fokozatosan elhalni a varázslásba és a csodákba vetett hitet? Vagy mesterségesen táplálni kell, amíg csak lehet? De meddig gyermeki illúzió és honnan manipuláció?

Van Mikulás? De meddig?

Igen, Virginia, a Mikulás létezik!

A világ egyik leghíresebb szerkesztői közleményének volt ez a címe, amely 1897-ben jelent meg először a The New York Sun-ban, s attól kezdve egészen 1949-ig, a lap megszüntéig minden évben újranyomták. A szerkesztői állásfoglalást Francis P. Church veterán újságíró írta, akinek harcias jelmondata akkoriban az volt: "Törekedj arra, hogy elmédet megtisztítsd minden képmutatástól". Ezért aztán ő volt a lapnál az ügyelethes válaszoló minden vallási babonát firtató olvasói levélre. Így aztán az ő asztalán landolt egy Virginia O'Hanlon nevű nyolcéves kislány levele is. Harminchat évvel később Virginia O'Hanlon így mesélte el a levél történetét:

"Természetesen hittem a Mikulásban, hiszen sosem csalódtam benne. Azonban kevésbé szerencsés gyerekek azt mondták nekem az iskolában, hogy nincs is semmiféle Mikulás. Elteltem kétségekkel. Megkérdeztem édesapámat, de ő egy kissé kitérő választ adott. Az volt családjában a szokás, hogy bármilyen kételevél merült fel egy szó helyesírásával, vagy egy történelmi eseménnyel kapcsolatban, levelet írtunk a The New York Sun 'Kérdések és válaszok' rovatába. Apám-

nak az volt a szavajárása, hogy 'ha azt írják a The Sun-ban, akkor az úgy is van'. Ezért aztán azt mondtam édesapámnak, hogy írok a The Sun-nak. 'Helyes, Virginia, tedd azt!', felelte. 'Biztos, vagyok benne, hogy a The Sun megadja a helyes választ'. Így került aztán Church asztalára Virginia levele, amely így szólt:

"Kedves Szerkesztő!

Nyolc éves vagyok. Néhány barátom azt mondja, nincs Mikulás. Papa azt mondja, 'Amit látsz a The Sun-ban, az úgy is van'. Kérem szépen, mondja meg nekem az igazat, létezik a Mikulás?

Virginia O'Hanlon"

Churchnek igencsak fejtörést okozott Virginia levele, hisz egész életét a babonák és mítoszok elleni harcnak szentelte, és most azt kérik tőle, írja meg az igazat. De vajon a földhözragadt válasz-e az igazság, vagy van egy nagyobb Igazság?

Végül megírta választát, amely bejárta a világot:

"Virginia, kis barátaid tévednek. Hatott rájuk egy szkeptikus kor szkepticizmusa. Csak abban hisznek, amit látnak. Azt hiszik, nem létezik semmi, ami nem érhető kicsi elméjük számára. Minden elme, Virginia, akár egy felnőttné, akár egy gyermeké, csekély. A mi hatalmas Univerzumunkban az Ember és az ő Értelme pusztán csak egy kis legyecske, egy kis hangya, a határtalan világhoz és a megragadható teljes igazsághoz és tudáshoz képest. Igen, Virginia, Mikulás létezik. Ő olyan bizonyosan létezik, ahogy létezik a szeretet, a nagylelkűség és a hűség, és Te tudod, hogy ők itt vannak körülöttnk, és ők teszik a Te életedet a legszebbé és legboldogabbá. Jaj, milyen kopár is volna a világunk, ha nem volna Mikulás! Oly kopár lenne, mintha többé nem lennének Virginiaék. Akkor nem volna többé gyermeki hit, nem volna költészet, nem volnának álmok, melyek elviselhetőbbé teszik a életet. Nem volna több örömről. Csak maradnának a sivár érzetek és a látvány. A csodálatos fény, mellyel a gyermekkor betölti a világot, kihunyna örökre.

Nem hinni Mikulásban?! Mintha nem hinnél a tündérekben sem. Rávehetnéd a papát, fogadjon embereket, akik belekukkantanak minden kéménybe Karácsony Este, hogy meglessék a Mikulást. De még ha nem is látnád őt lefele mászni, mit bizonyítana az? Senki soha nem látta Mikulást, de nincs bizonyítéka annak, hogy ne létezne ő. A

világon a legvalóságosabb dolgok azok, amiket sem a gyerekek, sem a felnőttek nem láthatnak. Láttál valaha is tündéretet a fűvön táncolni? Persze, hogy nem, de ez nem bizonyíték arra, hogy ők nincsenek. Senki nem tudja még elgondolni vagy elképzelni sem azt a sok csodát, amely nem látszik és nem is látható a világban. Kitépheted a babából a szerkezetet is láthatod, mi adja a síró hangot benne, de van egy függöny, amely elfedi előlünk ezt a láthatatlan csodálatos világot, s e függönnyt a legerősebb ember, de még a valaha élt legerősebb emberek egyesített ereje sem volna képes szétépíteni.

Csak a hit, a költészet, a szeretet, az álmok képesek feltekinthetnek a fátlyat és engedik látni a függöny mögött a természetfölötti szépséget és dicsőséget. Ez volna a valóság? Oh Virginia, semmi más nincs, ami valóságosabb és létezőbb ennél a világnál. Nincs Mikulás?! Istennek hála, ő él és örökké élni fog. Mostantól ezer év múlva, sőt tízszer tízezer év múlva is ő fogja elhozni a boldogságot a gyermekkor szívébe."

Azt hiszem, Church adta meg a jó választ. Úgyhogy én is szeretnék helyesbíteni: "Igen, Nóra, Mikulás létezik, mindig is létezni fog."

Az Európai Idő megjegyzése:

Magyar nyelvterületen az angyal hozza a karácsonyt, az angyal a karácsonyi misztérium főszereplője (bár helyenként ez a fogalom "jézuskára" módosul). A "Mikulás" mint karácsonyi főszereplő legfőbb budapesti és/vagy nem magyar származású népszerűség körében elterjedt.

A magyarság körében a Mikulás december hatodikával befejezi szerepkörét, s karácsonykor az angyal "jár".

HOROSZKÓP	KOS (03.21.-04.20.) Utazás és szerelem — ezek várnak a Kos jegyűekre e hónapban. Az év végi hajrá megviseli idegeit, már csak ezért is érdemes most új helyen új ismeretségeket kötnie. Testvérétől, vagy egy rokonától is sok támogatást remélhet.	RÁK (06.22.-07.22.) Jó lenne megálljt parancsolni a sodrásnak, és jobban odafigyelni az étkezésre, a sportra! Nem pusztán esztétikai okokból: a túlsúly az izületeit is veszélyeztetheti. A szerelmes szép napok váltakoznak a hideg és kemény csatározásokkal. Igyekezzon kedvese kedvébe járni.	MÉRLEG (09.23.-10.22.) Jó lehetőségei adódhatnak viszont a kamier terén. Ha mégse tudja kihasználni azokat, az okokat önmagában keresse. Ha már mindenképpen távoli kalandra vágyik, legalább vigye magával a kedvesét is. Mikor visszajönnek, talán már máshogy folytathatják ugyanazt.	BAK (12.22.-01.20.) Jobban jár, ha akaratát suggesszióival vagy gyengéd ráhatással próbálja meg érvényesíteni; különösen a kedvesével nem tanácsos nyíltan szembezállnia. Az sem jelent megoldást, ha minden energiáját a munkája köti le. Titkon ön is többre vágyik.
	BIKA (04.21.-05.20.) Az újonnan felvállalt kötelezettségeinek csak akkor tud megfelelni, ha a régiekből valamit van mersze leadni. A nagy beszélgetések mellett a közös munka, vagy közösen végzett erőpróbat igénylő tevékenységek is összeforrasztó erővel bírnak a kapcsolatban.	OROSZLÁN (07.23.-08.22.) Az üzleti tárgyalásokat ne időzítse a hónap végére. A karácsony is kicsit zűrös lehet, ha otthon akarja kiereszteni a gőzt. Uralkodó bolygója a szerelem házába lép ebben a hónapban: minden jóra számíthat, de a túlzásoktól mégis óvakodnia kellene.	SKORPIÓ (10.23.-11.22.) Ez a hónap egyértelműen a szeretetről és a vizontszeretéről szólhat. Adja meg a módját! Pénzügyekkel most nem érdemes törődni: a nehézségek hamarosan megoldódnak. Mindenkint, akivel találkozik, könnyedén elbűvölhet.	VÍZÖNTŐ (01. 21.-02.19.) Szerelmi féltékenység gyötörheti szívét, aminek oka saját nagyravágásában és hiúságában is keresendő. Meglehet, hogy nem jó lóra tett. Legyen őszinte! A végén még az is kiderülhet, hogy igazi éne vonzóbb, mint az az álmolvag/hercegnő, akit eljártott.
	IKREK (05.21.-06.21.) Jó lehetőségei vannak, ideje lenne, hogy végre utána is járjon, és ki is aknázza őket. Igazán naggyá csak azon a területen lehet, amit valóban a magáénak érez. Minden más csupán időhúzás. És, ami szintén nem elhanyagolható, a pénzén is meglátszik ez.	SZŰZ (08.23.-09.22.) Nehezen viseli, ha ellentmondanak önkép. Szorongásának gyökere a változás társ kapcsolatában. Nagy megnyugvást találhat a lakberendezésben. A gyermekkel való gondok is nagy terheket róhat önm. Próbálja megosztani a társával.	NYILAS (11.23.-12.21) Ön eddig sem volt az a szerénykedő fajta, de most végre a nagyvilág előtt is meg kell mutatnia, hogy mire is képes. Valaki már régóta ácsingózik önre, de féltékenység sehogy sem tud úrrá lenni. Segítsen rajta! A karácsony különlegesnek és nagyon szerencsésnek ígérkezik.	HALAK (02.20.-03.20) Talán elhanyagolt valakit, vagy túl nagyvonalúan, avagy épp ellenkezőleg, túl szűkmáruán bánt egy barátjával. Az önmagával való szembenézést nem kerülheti el többé. Tisztítsa meg tükreit! Habár az otthonában minden ideálisan alakul, ön mégis valahová messze vágya.